

Interpelacja

Minister Rolnictwa

Interpelacja w sprawie upraw konopi włóknistych

Kluczowym problemem rolników oraz przedsiębiorców zainteresowanych uprawą konopi włóknistych oraz podmiotów prowadzących taką działalność zgodnie z przepisami rozdziału 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (dalej: UPN) jest odpowiedzialność karna w przypadku przekroczenia zawartości Delta-9-tetrahydrokanabinolu (dalej: THC) w uprawianych roślinach. W takim przypadku podstawą odpowiedzialności karnej będą art. 63 w zw. z art. 4 pkt 4 i 5 UPN (uprawa konopi innych niż włókniste), a w przypadku zebrania i wysuszenia – w zbiegu z art. 53 w zw. z art. 4 pkt 37 UPN (wytwarzanie środków odurzających – ziela konopi innych niż włókniste – poprzez zbiór i wysuszenie, czyli przygotowanie do użycia...). Całkowicie bezrefleksyjnie – w świetle prawa UE dotyczącego Wspólnej Polityki Rolnej (dalej: WPR) – tę taktykę interpretacyjną w ramach „odpowiedniego kształtowania polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej” (przeciwdziałanie narkomanii w myśl przepisów UPN – art. 2 ust. 1) przyjęło polskie orzecznictwo, np. SA we Wrocławiu II Aka 344/18: *Wytwarzanie w rozumieniu UPN to czynności za pomocą których mają być otrzymywane środki odurzające, substancje psychotropowe, prekursory, środki zastępcze, ich oczyszczanie, ekstrakcja surowców, półproduktów oraz otrzymywanie soli tych środków lub substancji (art. 4 pkt 35 UPN). Wytwarzaniem środka odurzającego z art. 53 „w sytuacji gdy inne przepisy tej ustawy odrębnie penalizują zakazaną uprawę określonej rośliny (np. konopi) oraz zbiór z niej takich jej części, które same są już uznawane za środek odurzający (np. ziela i żywicy konopi) są dopiero takie dalsze czynności podejmowane po zbiorze (np. suszenie) za pomocą których otrzymuje się gotowy środek odurzający zdatny do użycia, a więc określony preparat danej rośliny, np. susz konopi” (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8.03.2005 r., IV KK 14/05, OSNKW 2005 r., z. 4, poz. 37, z dnia 30.06.2015 r., V KK 124/15, Legalis, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30.07.2015 r., II A Ka 170/15, portal orzeczeń tut. Sądu). Taką dalszą czynnością służącą otrzymaniu gotowego do zażycia narkotyku w wypadku ziela konopi innych niż włókniste będzie także np. segregowanie, rozdrabnianie, mieszanie, porcjowanie (por. K. Łucarz, A. Muszyńska, Komentarz do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Oficyna 2008, teza 6 do art. 53 i cyt. tam wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12.10.2005 r., II A Ka 200/05) skoro narkotyk ten występuje jako gotowy do użycia pod nazwą marihuana w postaci wysuszonych i rozdrobnionych żeńskich kwiatostanów oraz męskich i żeńskich liści (por. K. Łucarz, A. Muszyńska, tamże teza 4 do art. 4).*

Jednakże w świetle przepisów prawa UE – Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) NR 639/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej (...) wydanego na podstawie art. 70 w zw. z art. 36 ust. 6 i art. 35 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej – **ograniczenie zawartości THC do 0,20% dotyczy odmian konopi a nie pojedynczych części roślin i ustalane jest zgodnie z określoną w przepisach UE procedurą.**

Rozporządzenie 1307/2013

Art. 32.6. *Obszary wykorzystywane do produkcji konopi stanowią kwalifikujące się hektary tylko jeżeli stosowane **odmiany zawierają maksymalnie 0,2 % tetrahydrokanabinolu.***

Art. 35.3. **W celu ochrony zdrowia publicznego** Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 70 aktów delegowanych ustanawiających (...) **procedurę określania odmian konopi i weryfikacji zawartości tetrahydro-kanabinolu w konopiach**, o której mowa w art. 32 ust. 6.

Rozporządzenie 639/2014

Art. 9. 1. *Do celów art. 32 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013 kwalifikowalność obszarów wykorzystywanych do produkcji konopi zależy od wykorzystywania nasion odmian wymienionych we Wspólnym katalogu odmian gatunków roślin rolniczych w dniu 15 marca roku, na który płatność została przyznana, i opublikowanych (...)* 2. *Państwa członkowskie ustanawiają system określania zawartości Δ 9-tetrahydrokanabinolu (zwanej dalej „zawartością THC”) w odmianach konopi, który pozwala im stosować **metodę określoną w załączniku III.***

Ponadto już w 2003 r. Trybunał Sprawiedliwości UE w sprawie C-462/01, orzekł iż Przepisy prawa UE dotyczące Wspólnej Polityki Rolnej „... muszą być interpretowane jako wyłączające przepisy krajowe, których skutkiem byłby zakaz uprawy i posiadania konopi przemysłowych objętych tymi regulacjami. (...) must be interpreted as precluding national legislation which has the effect of prohibiting the cultivation and possession of industrial hemp covered by those regulations.” Oraz, że „zagrożenie dla zdrowia publicznego zostało już wzięte pod uwagę przez prawodawcę unijnego ((34) However, it is clear (...) that the risks to human health constituted by the use of narcotic drugs have been specifically taken into account within the framework of the common organisation of the market in the hemp sector). ((35) to hemp produced from varieties of seeds offering certain guarantees as to the content of intoxicating substances in the products harvested. Those guarantees are determined by (...) which sets the maximum permissible THC content for hemp eligible for Community aid.)” – również w obecnie obowiązującej regulacji za wystarczające dla ochrony zdrowia przed zagrożeniami ze strony konopi ograniczenie uznano gwarancje wysiewu z nasion odmian o zawartości THC maksymalnie 0,2% THC dla odmiany (obecnie art. 9 Rozporządzenia 639/2014).

*

Zwracam się zatem do Pana Ministra o odpowiedź na pytania dotyczące wykonywania przez Polskę prawa UE w zakresie wspólnej polityki rolnej – organizacji rynku konopi:

1. Czy przepisy rozporządzenia 1307/2013 oraz rozporządzenia 339/2014, należy traktować jako wyłączające przestępny skutek przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – art. 63 ust. 1 -3 oraz art. 53 ust. 1 i 2, pomimo przekroczenia w roślinach zawartości 0,20% THC, w razie postępowania przez prowadzącego uprawę zgodnie z przepisami art. 9 ust. 1 Rozporządzenia 639/2014 oraz przepisami art. 46 - 47 UPN, tj. łącznego spełnienia przesłanek:

1) uprawy na podstawie zezwolenia wydanego zgodnie z art. 47 UPN

2) zastosowania nasion kategorii kwalifikowany lub elitarny (art. 46 ust. 2 i 3 UPN) nabytych zgodnie z przepisami art. 84 – 89 ustawy z dnia 29 listopada 2012 o nasiennictwie

3) odmian wymienionych we Wspólnym katalogu odmian gatunków roślin rolniczych (Art. 9 ust. 1 Rozporządzenia 239/2014)

4) udokumentowania faktu pkt 2 i 3 fakturą zakupu – od podmiotu uprawnionego do obrotu materiałem siewnym zgodnie z przepisami ustawy o nasiennictwie oraz etykietą z opakowań tego materiału siewnego (art. 46 ust. 3 UPN)

5) na podstawie umowy kontraktacji lub przetwórstwa we własnym zakresie zgodnie z art. 46 ust. 2 pkt 1-2 UPN

6) na cele określone w art. 45 ust. 2 UPN.

2. Czy przepisy rozporządzenia 1307/2013 oraz rozporządzenia 339/2014, należy traktować jako wyłączające skutek przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – art. 56 oraz art. 62 UPN – zakresie uznania obrotu plonem pomiędzy stronami umowy kontraktacji z uprawy prowadzonej zgodnie z przepisami wskazanymi w pyt 1. za czyn zabroniony z art. 62 i 56 UPN, pomimo przekroczenia w roślinach zawartości 0,20% THC w częściach roślin będących przedmiotem obrotu?

3. Czy postanowienia Załącznika III Rozporządzenia 639/2014 należy traktować jako przepisy o charakterze proceduralnym w zakresie obowiązującej metody (procedury) wykonywania analizy zawartości THC w roślinach konopi uprawianych na podstawie zezwolenia, zgodnie z przepisami wskazanymi w Pytaniach 1 i 2?

Odpowiedź jednoznacznie twierdząca na powyższe pytania wydaje się konsekwencją zasady pierwszeństwa prawa UE – jego bezpośredniego skutku i stosowania – wynikającej z Traktatów, na podstawie których funkcjonuje Unia Europejska. Jednoznaczny komunikat Ministerstwa Rolnictwa uważam za wystarczający do zagwarantowania bezpieczeństwa prawnego podmiotom zainteresowanym uprawą konopi włóknistych oraz prowadzącym taką uprawę.